MİZAHIN GÜCÜ

Yazan: Ramazan Turgut - 15 Mayıs 2009

MİZAHIN GÜCÜ

Mizah sözcüğüne, karşılık olarak "Gülmece" sözcüğünün önerildiğini geçen hafta yazmıştım.

Güldürme öğesinin öne alındığı metinlerde kullanılan anlatım türüne "Mizahi Anlatım" denir.

Bir eylem, kişi ya da durumun gülünç (komik) olması, onun normalden sapması ile doğru orantılıdır.

Mizah güldürme öğesini ön planda tutmakla birlikte, bir ülkenin toplumsal değişim dönemlerinde ortaya çıkan gerçeklerinin eleştirel açıdan dile getirilmesinde, toplumsal ve siyasal zaafların ve taleplerin dillendirilmesinde, tabuların eleştirilmesinde de kullanılabilir. Daha yakından incelenirse, mizah yazılarının arka planın da gizli ya da açık bir eleştirel ve sorgulayıcı bakış açısı vardır.

Aziz Nesin'in bazı cümlelerini sık sık yenileriz. Bu mizahın gücünü gösterir. Dilimize "Aziz Nesin'lik" deyimi yerleşmiştir.

Muzaffer İzgü'nün eserlerini okursak, toplumumuzdaki değişim sancılarını, aksaklıkları, araç ile amaç uyumsuzluğunu hemen yakalarız.

Yüzyıllardır anlatılan bir kara mizah örneği de Fransa'dan aktarılır:

Kara mizahın en belirgin örneklerinden biridir. İhtilal dönemi Fransa'sının kraliçesi Marie Antoinette ile ilgilidir. Kraliçe, sarayın önünde bağıraşanların gürültüsü üzerine saray balkonuna çıkmış ve halka "Ne istiyorsunuz?" diye sormuştur. Halk: "Açız, ekmek bulamıyoruz, yiyecek ekmeğimiz yok!" deyince de kraliçe, halka "ekmek bulamıyorsanız, pasta yiyin!" demiştir.

Bunca yıldır bu cümlelerin unutulmaması, yeri geldikçe yinelenmesi mizahın gücünü gösterir.

* * *

Dünyaca ünlü mizah yazarımız Taşova'ya gelip, konuğumuz olacak. Taşova ile ilgili ilerde neler yazar bilemiyorum. Yani Taşova'ya gelişi ile ilgili demek istiyorum. Fakat dünyaya gelişi ile ilgili yazdıklarını biliyorum. Bu yazıyı sizlerle paylaşmak için olduğu gibi alıntılıyorum.

Bando mızıkayla dünyaya geldim; gerçekten bando mızıkayla!

Yıl 1933, aylardan ekim, günlerden 29, yani "Onuncu Yıl"… "On yılda on milyon genç yarattık her yaştan" diye marşların söylendiği cumhuriyetin onuncu yıldönümü…

işte o gece annem tutturmuş da tutturmuş, "Fener alayını izleyeceğim" diye. Babam, "Yahu avrat, ayın günün, sancın mancın tutar, hem bu karınla" demiş. Ama annem, hiç öyle coşkulu bir günde evde oturmak ister mi? Komşu kadınlardan biriyle çıkmışlar evden, bir yaşındaki abim de annemin kucağında. Fener alayını eve en yakın

izleme yeri olsa olsa Saathane'nin orası. Annemle komşu kadın bezirganların önündeki daracık kaldırıma dizilmişler, insanların arasına sokulmuşlar. Ama nasıl kalabalık, iğne atsan yere düşmez.

Az sonra bando öteden gözükmüş.

"Pıstattararaa!.." demeye başlayınca, "Uy anam", annemdeki sancı… Breh, kaldırımda adım atacak yer yok, yan yön insan, gerisi dükkân. "Aman ha, kadının sancısı tuttu ha, yol verin ha!" Yol nerde ki? O sıra, bando da ermiş gelmiş annemin önüne… "Kadın doğurdu ha, doğuracak ha..!' Polisler yol vermişler anneme, "Yürüyün bandonun ardı sıra, ilk sokaktan sapın içeri" diye.

"Gümdattarara!.."

Bando önde, annem, ben, abim, komşu kadın ardında, fener alayı bizim arkamızda, ha doğdum ha doğacağım.

"Gümdadadadatdat dat dat dat…"

Annemi eve dar yetiştirmişler. Tastamam eve geldikten on dakika sonra beni doğurmuş. Adana'nın Saathanesinin çanı yirmi ikiyi "Dan dan dan!" diye vururken…

NOT: Aşık İhsani'nin ölüm günü sehven 29 Nisan 2009 tarihi yazılmıştır. Doğrusu 21 Nisan 2009'dur. Düzeltir, özür dileriz.

Yorum Ekle

Ramazan Turgut